VII kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

- **Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka (nr 112)**
- **Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży (nr 91)**

z dnia 9 lipca 2013 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka (nr 112)

Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży (nr 91)

9 lipca 2013 r.

Komisje: Sprawiedliwości i Praw Człowieka oraz Edukacji, Nauki i Młodzieży, obradujące pod przewodnictwem poseł **Stanisławy Prządki (SLD)**, przewodniczącej Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka, rozpatrzyły:

– sprawozdanie podkomisji nadzwyczajnej o rządowym projekcie ustawy o zmianie ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich oraz ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych (druk nr 1130).

W posiedzeniu udział wzięli: **Stanisław Chmielewski** sekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości wraz ze współpracownikami, **Dariusz Prządka** naczelnik w Komendzie Głównej Policji, **Andrzej Martuszewicz** ekspert w Krajowej Radzie Kuratorów, **Barbara Grabowska** prawnik w Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Daniel Kędzierski, Ewa Kwiatkowska, Ewa Muszyńska, Barbara Orlińska** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych; **Tomasz Czech, Sławomir Osuch** – legislatorzy z Biura Legislacyjnego.

Przewodnicząca poseł Stanisława Prządka (SLD):

Otwieram posiedzenie Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka oraz Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży. Witam panie i panów posłów. Witam serdecznie pana Stanisława Chmielewskiego, sekretarza stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości i wszystkich zaproszonych gości. Porządek posiedzenia obydwu Komisji obejmuje sprawozdania podkomisji nadzwyczajnej o rządowym projekcie ustawy o zmianie ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich oraz ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, druk nr 1130. Sprawozdanie przedstawi przewodnicząca podkomisji, pani poseł Zofia Czernow. Czy są uwagi do porządku? Nie słyszę, wobec tego przystępujemy do rozpatrzenia sprawozdania. Udzielam głosu pani poseł sprawozdawcy. Bardzo proszę.

Poseł Zofia Czernow (PO):

Pani przewodnicząca, Wysokie Komisje, pragnę przedstawić sprawozdanie podkomisji nadzwyczajnej powołanej przez Komisję Sprawiedliwości i Praw Człowieka i Komisję Edukacji, Nauki i Młodzieży do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich oraz ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, druk nr 1130. Podkomisja nadzwyczajna po rozpatrzeniu rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich oraz ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, druk nr 1130 przedstawia sprawozdanie o tym projekcie.

Podkomisja odbyła pięć posiedzeń z udziałem przedstawicieli rządu reprezentowanego przez Ministra Sprawiedliwości oraz gości, przedstawicieli Ministerstwa Edukacji Narodowej, Komendy Głównej Policji, Prokuratury Generalnej, Rzecznika Praw Dziecka, Biura Rzecznika Praw Obywatelskich, Krajowej Rady Kuratorów, Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka oraz NSZZ Pracowników Schronisk dla Nieletnich i Zakładów Poprawczych. W toku postępowania podkomisja zapoznała się z orzecznictwem Trybunału Konstytucyjnego i Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w tym zakresie, wnioskami Rzecznika Praw Obywatelskich kierowanymi do Ministerstwa Sprawiedliwości

w związku z realizacją Krajowego Mechanizmu Prewencji w policyjnych izbach dziecka, zakładach poprawczych, schroniskach dla nieletnich oraz w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych oraz z ustawą z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej regulującą w części zagadnienia zawarte w druku nr 1130 dotyczące środków przymusu bezpośredniego. Podkomisja wysłuchała przedstawicieli wszystkich instytucji i organizacji zainteresowanych procedowanym projektem ustawy.

Przedłożony Wysokim Komisjom projekt ustawy o zmianie ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich oraz niektórych innych ustaw w stosunku do pierwotnej wersji zawiera następujące zmiany. Częściową zmianę tytułu ustawy z powodu konieczności zmiany przepisów nie tylko w ustawie – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ale także w ustawie o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej.

Po drugie, zmiany w art. 32e dotyczące przesłuchania nieletniego poprzez rozszerzenie przepisu o możliwość obecności podczas przesłuchania osoby bliskiej nieletniemu, wskazanej przez nieletniego, a także w miejsce wyrazów: „nauczyciela i przedstawiciela Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie" zwrotu: „przedstawiciela szkoły, do której nieletni uczęszcza, asystenta rodziny i koordynatora pieczy zastępczej", co jest zgodne z kompetencjami wynikającymi z ustawy o pieczy zastępczej. Tu była konieczność tej zmiany. Po trzecie, doprecyzowano rolę Policji w rozdziale 1a – Przebieg postępowania. Po czwarte, wykreślono z projektu ustawy zmiany: 19, 20 i 21, dotyczące środków przymusu bezpośredniego ze względu na uregulowanie tych zagadnień w ustawie z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej. Po piąte, w rozdziale 4a – Udzielanie nagród i stosowanie środków dyscyplinarnych zrezygnowano z uznania za nagrodę dodatkowych odwiedzin w schronisku dla nieletnich przez osoby spoza jego rodziny oraz stosowania kary w formie cofnięcia zgody na dodatkowe odwiedziny przez osoby spoza rodziny nieletniego. Po szóste, przyjęto poprawkę dotyczącą wykreślenia obowiązku przesyłania do wiadomości sądowi rodzinnemu decyzji o udzieleniu nagrody nieletniemu lub o jej uchyleniu, a także decyzji o zastosowaniu środka dyscyplinarnego lub jego uchyleniu. Decyzje w tych sprawach włącza się do akt osobowych nieletniego. Był to wniosek NSZZ Pracowników Schronisk dla Nieletnich i Zakładów Poprawczych. Po siódme, przyjęto zmianę terminu wejścia w życie art. 1 pkt 22, który wchodzi w życie 8 października 2013 r., dotyczy to rozdziału 4a – Udzielanie nagród i stosowanie środków dyscyplinarnych wobec nieletnich. Pozostałe przepisy ustawy wchodzą w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia. Przyjęto też zmiany redakcyjno-legislacyjne.

Najwięcej wątpliwości i dyskusji budziły te przepisy projektu, które mają bezpośredni wpływ na sytuację nieletniego, a zwłaszcza jego dobro oraz względy wychowawcze. Te kryteria były nadrzędne podczas pracy podkomisji. Podkomisja pracowała z dużym zaangażowaniem, poszukując najlepszych rozwiązań w trudnych, a jednocześnie bardzo wrażliwych problemach dotyczących nieletnich. Praca podkomisji zakończyła się jednogłośnym przyjęciem projektu ustawy o zmianie ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich oraz niektórych innych ustaw, który rekomenduję Wysokim Komisjom. Dziękuję członkom podkomisji, wnioskodawcom oraz gościom za wspólną pracę. Dziękuję za uwagę.

Przewodnicząca poseł Stanisława Prządka (SLD):

Dziękuję, pani poseł. Proszę pana ministra o zabranie głosu.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Stanisław Chmielewski:

Dziękuję. Państwo przewodniczący, Wysokie Komisje, chciałbym przyłączyć się do podziękowań dla podkomisji i tych osób, które w sposób bardzo zaangażowany, co jest godne podkreślenia, i bardzo profesjonalny rozpatrzyły ten projekt rządowy, który jest istotny z punktu widzenia codziennego życia i stosowania prawa wobec nieletnich, którzy dopuszczają się czynów karalnych. Jednocześnie chcę zasygnalizować, że ponowna lektura efektów pracy podkomisji doprowadziła nas do czterech ustaleń legislacyjnych, które chcemy zaproponować. Wstępnie uzgodniłem z panią poseł sprawozdawcą, przewodniczącą podkomisji, przyjęcie tych poprawek. Jedna ma charakter bardziej merytoryczny, a trzy są legislacyjne. Z tego co wiem, Biuro Legislacyjne również chce zgłosić chyba dwie poprawki legislacyjne. Prosimy o ich przejęcie i przyjęcie.

Przewodnicząca poseł Stanisława Prządka (SLD):

Dziękuję bardzo. Rozumiem, że możemy przystąpić do procedowania nad sprawozdaniem, nad poszczególnymi zmianami. Widzę, że jeszcze pani poseł Sekuła-Szmajdzińska chce zabrać głos. Proszę bardzo.

Poseł Małgorzata Sekuła-Szmajdzińska (SLD):

Dziękuję bardzo. Pani przewodnicząca, ja mam pytanie na marginesie. Chciałam zapytać pana ministra, bo doszły do mnie głosy dotyczące mediacji w postępowaniu w sprawach nieletnich. Są przedstawiciele środowiska, przede wszystkim sędziów, którzy twierdzą, że potrzebne są rozwiązania na poziomie ustawy, takie, które by te postępowania mediacyjne wzmocniły, bo one powinny być jak najszerzej stosowane. W związku z tym, czy ministerstwo przewiduje jakieś propozycje w tym zakresie w przewidywalnym czasie, czy będą proponowane jakieś rozwiązania na poziomie ustawowym, takie żeby pewne kwestie sprecyzować na poziomie ustawy, żeby poszerzyć krąg osób, które mogą z wnioskiem o mediacje wystąpić. Czy w ogóle rozważa się takie pomysły? Jeśli mogę, to prosiłabym o odpowiedź na to pytanie.

Przewodnicząca poseł Stanisława Prządka (SLD):

Bardzo proszę, panie ministrze, o odpowiedź.

Sekretarz stanu w MS Stanisław Chmielewski:

Wysokie Komisje, dziękuję za to pytanie. Ono jest o tyle istotne, że my jako Ministerstwo Sprawiedliwości jesteśmy przed kolejnym etapem działań legislacyjnych, które będą dotyczyły postępowania w sprawach nieletnich w szerokim zakresie. Na pewno w ramach założeń do nowelizacji powinniśmy pamiętać o działaniu mediacyjnym, które moim zdaniem i myślę, że również zdaniem ministra sprawiedliwości pana Marka Biernackiego i innych członków kierownictwa ministerstwa jest jak najbardziej celowe i konieczne w tego rodzaju postępowaniu, jakim jest postępowanie w sprawach nieletnich. Mamy przygotowanych mediatorów może nie w takiej liczbie, jak byśmy tego sobie życzyli, jeżeli chodzi o wszelkie postępowania, ale z pewnością w tym postępowaniu jest to jak najbardziej celowe. Proszę o tym pamiętać wespół z nami.

Poseł Małgorzata Sekuła-Szmajdzińska (SLD):

Przepraszam, panie ministrze, a kiedy się możemy spodziewać jakiegoś terminu?

Sekretarz stanu w MS Stanisław Chmielewski:

Decyzja co do prac nad tymi założeniami powinna zapaść praktycznie po zakończeniu prac nad tą nowelizacją.

Poseł Małgorzata Sekuła-Szmajdzińska (SLD):

Dziękuję bardzo za informację.

Przewodnicząca poseł Stanisława Prządka (SLD):

Dziękuję bardzo. Przechodzimy już do rozpatrzenia sprawozdania podkomisji. Czy do tytułu projektu ustawy ktoś z państwa posłów ma uwagi? Nie widzę. Przyjęliśmy tytuł.

Ze względu na to, że 1 art. jest bardzo rozbudowany, będziemy odnosili się do poszczególnych zmian, żeby był łatwiejszy styl i sposób procedowania, bo być może ktoś z państwa posłów będzie miał swoje uwagi czy pytania.

Czy do pierwszej zmiany ze zdaniem wprowadzającym są uwagi? Nie ma. Rozumiem, że Komisja pozytywnie opiniuje pierwszą zmianę.

Czy do drugiej zmiany są uwagi? Nie słyszę. Komisja pozytywnie opiniuje drugą zmianę.

Czy do trzeciej zmiany są uwagi? Nie ma. Komisja pozytywnie opiniuje trzecią zmianę.

Czy do czwartej zmiany są uwagi? Nie słyszę. Komisja pozytywnie opiniuje czwartą zmianę.

Czy do piątej zmiany są uwagi? Nie ma. Komisja pozytywnie opiniuje piątą zmianę.

Czy do szóstej zmiany są uwagi? Nie ma. Komisja pozytywnie opiniuje szóstą zmianę.

Czy do siódmej zmiany są uwagi? Nie ma. Komisja pozytywnie opiniuje siódmą zmianę.

Czy do ósmej zmiany są uwagi? Nie słyszę. Komisja pozytywnie opiniuje ósmą zmianę.

Czy do dziewiątej zmiany są uwagi? Nie słyszę. Komisja pozytywnie opiniuje dziewiątą zmianę.

Czy do dziesiątej zmiany są uwagi? Nie ma. Komisja pozytywnie opiniuje dziesiątą zmianę.

Czy do jedenastej zmiany są uwagi? Nie ma. Komisja pozytywnie opiniuje jedenastą zmianę.

Czy do dwunastej zmiany są uwagi? Bardzo proszę, panie ministrze.

Sekretarz stanu w MS Stanisław Chmielewski:

Proszę, pani przewodnicząca, aby pan sędzia mógł zabrać głos w moim imieniu.

Przewodnicząca poseł Stanisława Prządka (SLD):

Proszę bardzo, panie sędzio. Proszę się przedstawić.

Naczelnik w Departamencie Prawa Karnego MS Marcin Kowal:

Pani przewodnicząca, Wysokie Komisje, Marcin Kowal, naczelnik Wydziału Prawa Karnego w Departamencie Prawa Karnego. Jeżeli chodzi o art. 1 pkt 12, to proponowalibyśmy w art. 27 § 6, a więc w tym, którego dotyczy zmiana z pkt 12, aby wyrazy „do chwili wydania postanowienia w pierwszej instancji" zastąpić wyrazami „do chwili wydania przez sąd pierwszej instancji postanowienia, o którym mowa w art. 32r". Jeżeli chodzi o krótkie uzasadnienie, to ta zmiana ma charakter wyłącznie legislacyjno-gramatyczny, natomiast jest zgodna z przyjętą w polskich aktach normatywnych techniką legislacyjną, w której mówi się o sądzie pierwszej instancji, natomiast nie o postanowieniu wydanym w pierwszej instancji. Instancyjność jest związana z podmiotem, który wydaje orzeczenie. Taka zmiana jest proponowana.

Przewodnicząca poseł Stanisława Prządka (SLD):

Dziękuję bardzo. Czy odnośnie do tej zmiany ktoś z państwa chciałby zabrać głos? Pani poseł Czernow przejęła propozycję tej poprawki i zaraz ją poddamy pod głosowanie, ale słyszę, że jeszcze w tej sprawie pani chciałaby zabrać głos. Proszę się przedstawić.

Prawnik w Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka Barbara Grabowska:

Dziękuję bardzo. Barbara Grabowska, Helsińska Fundacja Praw Człowieka. Ja mam nie tyle propozycję poprawki co raczej pytanie do Ministerstwa Sprawiedliwości, *à propos* wystąpienia Rzecznika Praw Obywatelskich skierowanego właśnie na ręce Ministra Sprawiedliwości, dotyczącego brzmienia art. 27 ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich. Rzecznik zauważył, że w sądach rodzinnych stworzyła się dosyć niepokojąca praktyka, polegająca na tym, że nie wydaje się nowego postanowienia o umieszczeniu nieletniego w schronisku dla nieletnich w przypadku kiedy została wydana decyzja o skierowaniu do postępowania poprawczego. Ponieważ w tym przypadku, w tej nowelizacji, niejako wyłącza się postępowanie poprawcze, uchylamy tego typu formułę, to chciałabym się zapytać, czy w związku z tym Ministerstwo Sprawiedliwości proponuje albo planuje jakieś zmiany dotyczące brzmienia art. 27 w taki sposób, który by odpowiadał na wątpliwości Rzecznika Praw Obywatelskich. To jest wystąpienie z 24 czerwca 2013 roku, czyli całkiem świeża rzecz. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Stanisława Prządka (SLD):

Dziękuję bardzo. Rozumiem, że pan minister udzieli odpowiedzi na zadane pytanie. Proszę bardzo.

Sekretarz stanu w MS Stanisław Chmielewski:

Ministrowi sprawiedliwości jest znany temat i nasza opinia jest pozytywna. Myślę, że w ramach tej nowelizacji, o której mówiłem poprzednio, będziemy starali się jak najbardziej wdrożyć to w życie. Oczywiście okresowość pobytu jest jak najbardziej uzasadniona. Terminowość w dzisiejszych postępowaniach sądowych to jest nasz priorytet, to jest nasz cel w budżecie zadaniowym. W związku z tym myślę, że również w postępowaniu w sprawach nieletnich terminowość rozpatrywania sprawy, czyli efektywność będzie miała zastosowanie. W efekcie chodzi o to, żeby w przypadku pobytu w schronisku zakończyć postępowanie, a nie przedłużać pobyt tam bez decyzji.

Przewodnicząca poseł Stanisława Prządka (SLD):

Dziękuję bardzo, panie ministrze. Proszę teraz pana przewodniczącego o odczytanie poprawki, którą podpisała pani poseł Zofia Czernow i za chwilę będziemy głosować tę poprawkę.

Poseł Robert Kropiwnicki (PO):

Do prezydium wpłynęła poprawka następującej treści: w art. 1 pkt 12 w art. 27 § 6 wyrazy „do chwili wydania postanowienia w pierwszej instancji" zastąpić wyrazami „do chwili wydania przez sąd pierwszej instancji postanowienia, o którym mowa w art. 32r". Koniec poprawki. Podpisana została przez panią poseł Zofię Czernow.

Przewodnicząca poseł Stanisława Prządka (SLD):

Chciałabym jeszcze Biuro Legislacyjne zapytać, czy do tak sformułowanej poprawki państwo wnosicie uwagi?

Legislator Sławomir Osuch:

Nie zgłaszamy uwag.

Przewodnicząca poseł Stanisława Prządka (SLD):

Bardzo dziękuję. Przystępujemy do głosowania.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem tej poprawki? (26) Kto jest przeciw? (0) Kto się wstrzymał? (1) Stwierdzam, że 26 głosami za, przy braku głosów przeciwnych i jednym wstrzymującym się poprawka uzyskała pozytywną rekomendację, cała dwunasta zmiana z tą poprawką.

Przechodzimy do zmiany trzynastej. Czy ktoś z państwa posłów ma uwagi do zmiany trzynastej? Nie widzę. Stwierdzam, że Komisja pozytywnie zaopiniowała zmianę trzynastą.

Czy są uwagi do zmiany czternastej? Nie widzę. Komisja rekomenduje pozytywnie zmianę czternastą.

Czy są uwagi do zmiany piętnastej? Nie widzę. Stwierdzam, że komisja rekomenduje pozytywnie zmianę piętnastą.

Czy do szesnastej zmiany sa uwagi? Proszę bardzo. Udzielam głosu panu sędziemu.

Naczelnik w Departamencie Prawa Karnego MS Marcin Kowal:

Po analizie sprawozdania sugerowalibyśmy, aby w art. 1 pkt 16 w art. 32e § 4 po wyrazach „może zlecić policji wykonanie określonych czynności" dodać wyrazy „lub dokonanie czynności w określonym zakresie". Jeżeli chodzi o uzasadnienie tej poprawki, to wynika ona z brzmienia projektowanego § 2 art. 32e, który przewiduje, że sąd może zlecić policji dokonanie określonych czynności lub dokonanie czynności w określonym zakresie. I to wszystko.

Przewodnicząca poseł Stanisława Prządka (SLD):

Dziękuję bardzo. Rozumiem, że poprawkę przejmie pani poseł Zofia Czernow i proszę pana przewodniczącego o zaprezentowanie poprawki w zmianie szesnastej w brzmieniu proponowanym przez rząd.

Poseł Robert Kropiwnicki (PO):

Chodzi o te cztery poprawki, które wpłynęły od pani poseł Czernow? Do zmiany szesnastej?

Przewodnicząca poseł Stanisława Prządka (SLD):

Do zmiany szesnastej. Proszę bardzo.

Poseł Robert Kropiwnicki (PO):

W art. 1 pkt 16, w art. 32b § 3 zdaniu drugiemu nadać brzmienie: „pokrzywdzony może składać wnioski dowodowe do czasu rozpoczęcia rozprawy lub posiedzenia". Tak? Poprawka druga do tej samej zmiany, w art. 1 pkt 16, w art. 32e § 4 po wyrazach „może zlecić policji dokonanie określonych czynności" dodać wyrazy „lub dokonanie czynności w określonym zakresie". To była poprawka druga. I następna: w art. 1 pkt 16 w art. 32f wyrazy „należy wezwać osobę bliską nieletniemu wskazaną przez nieletniego" zastąpić wyrazami „wezwać wskazaną przez nieletniego osobę mu bliską". I w art. 1 pkt

16 w art. 32q wyrazy „w sprawach o czyn karalny jako przestępstwo skarbowe można wezwać także przedstawiciela właściwego finansowego organu dochodzenia określonego w Kodeksie karnym skarbowym" zastąpić wyrazami „w sprawach o czyn karalny jako przestępstwo skarbowe można wezwać także właściwy finansowy organ postępowania przygotowawczego określony w Kodeksie karnym skarbowym". To jest poprawka Biura Legislacyjnego przejęta przez panią poseł Czernow.

Przewodnicząca poseł Stanisława Prządka (SLD):

Wszystkie cztery poprawki. Dziękuję bardzo. Panie ministrze, pana oficjalne stanowisko wobec tych czterech poprawek. Proszę się wypowiedzieć.

Sekretarz stanu w MS Stanisław Chmielewski:

Z tych czterech poprawek dwie są zgłaszane przez nas i my je popieramy, a dwie przez Biuro Legislacyjne i też je popieramy.

Przewodnicząca poseł Stanisława Prządka (SLD):

Bardzo dziękuję. Czy Biuro Legislacyjne w stosunku do dwóch pierwszych poprawek wnosi jakieś uwagi?

Legislator Sławomir Osuch:

Nie, nie wnosimy.

Przewodnicząca poseł Stanisława Prządka (SLD):

Bardzo dziękuję. Wobec tego czy jest sprzeciw wobec przyjęcia zmiany szesnastej z poprawkami przed chwilą zaprezentowanymi? Nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja pozytywnie rekomenduje zmianę szesnastą z czterema poprawkami.

Przechodzimy do zmiany siedemnastej. Czy ktoś z pań i panów posłów ma uwagi do zmiany siedemnastej? Nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja pozytywnie zaopiniowała zmianę siedemnastą.

Przechodzimy do zmiany osiemnastej. Czy są uwagi do zmiany osiemnastej? Nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja pozytywnie zaopiniowała zmianę osiemnastą.

Przechodzimy do zmiany dziewiętnastej. Czy są uwagi do zmiany dziewiętnastej? Nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja pozytywnie zaopiniowała zmianę dziewiętnastą.

Przechodzimy do zmiany dwudziestej. Czy są uwagi do zmiany dwudziestej? Nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja pozytywnie opiniuje zmianę dwudziestą.

Czy są uwagi państwa posłów do zmiany dwudziestej pierwszej? Nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja pozytywnie opiniuje zmianę dwudziestą pierwszą.

Przechodzimy do zmiany dwudziestej drugiej. Czy są uwagi do zmiany dwudziestej drugiej? Proszę uprzejmie. Udzielam głosu panu sędziemu.

Naczelnik w Departamencie Prawa Karnego MS Marcin Kowal:

Sugerujemy, aby w art. 1 w pkt 22 i w art. 95cc § 4 nadać brzmienie: „nieletniemu, wobec którego toczy się postępowanie w związku z popełnieniem czynu karalnego nagrody wymienione w § 1 w pkt 4, 7, 8, 10 oraz w § 3 pkt 1 mogą być udzielone za zgodą organu prowadzącego postępowanie". Jeżeli chodzi o krótkie uzasadnienie tej poprawki, to trzeba podkreślić, że wszystkie nagrody udzielane nieletniemu umieszczonemu w schronisku dla nieletnich lub w zakładzie poprawczym i wobec którego toczy się postępowanie w związku z popełnieniem czynu karalnego jeżeli nagroda wiąże się z kontaktowaniem się ze światem zewnętrznym powinny być udzielane za zgodą organu prowadzącego postępowanie, co zapewni prawidłowy przebieg tegoż postępowania. Zgoda organu prowadzącego postępowanie powinna dotyczyć zatem także nagrody w postaci zgody na korzystanie z Internetu lub gier komputerowych, o której mowa w pkt 7 § 1 art. 95cc. Ten pkt 7 został pominięty, ponadto właściwym określeniem dla czynu popełnionego przez nieletniego jest czyn karalny, a nie czyn zabroniony, stąd też propozycja nadania nowego brzmienia temu artykułowi.

Przewodnicząca poseł Stanisława Prządka (SLD):

Dziękuję bardzo. Rozumiem, że pani poseł Zofia Czernow przejęła poprawkę. Proszę pana przewodniczącego o odczytanie treści.

Poseł Robert Kropiwnicki (PO):

W art. 1 pkt 22, w art. 95cc § 4 nadać brzmienie: „nieletniemu, wobec którego toczy się postępowanie w związku z popełnieniem czynu karalnego nagrody wymienione w § 1 w punktach 4, 7, 8, 10 oraz w § 3 pkt 1 mogą być udzielone za zgodą organu prowadzącego postępowanie".

Przewodnicząca poseł Stanisława Prządka (SLD):

Bardzo dziękuję. Czy Biuro Legislacyjne nie wnosi uwag? Proszę bardzo, udzielam głosu.

Legislator Sławomir Osuch:

Zastanawiamy się, czy tutaj nie powinno być odesłanie na § 2 pkt 1, tak jak jest w sprawozdaniu podkomisji. Chyba w poprawkę wkradł się błąd i tutaj powinno być odesłanie na § 2 pkt 1 art. 95cc § 4.

Przewodnicząca poseł Stanisława Prządka (SLD):

Gdyby pan minister mógł odpowiedzieć, czy to jest pomyłka, czy to jest zmiana, którą państwo proponujecie?

Sekretarz stanu w MS Stanisław Chmielewski:

Biuro Legislacyjne ma rację.

Przewodnicząca poseł Stanisława Prządka (SLD):

Czyli prosimy o wprowadzenie tej zmiany w poprawce, żeby nie było wątpliwości i błędu. Już poprawiliśmy te pomyłkę.

Czy jest sprzeciw do pozytywnego rekomendowania zmiany dwudziestej drugiej z poprawką przed chwilą odczytaną? Nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja pozytywnie zarekomendowała zmianę dwudziestą drugą z poprawką.

Przechodzimy do zmiany dwudziestej trzeciej. Czy są uwagi państwa posłów do zmiany dwudziestej trzeciej? Nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja pozytywnie rekomenduje zmianę dwudziestą trzecią.

Przechodzimy do art. 2. Czy są uwagi państwa posłów do treści art. 2? Nie słyszę. Stwierdzam, że art. 2 uzyskał pozytywną rekomendację Wysokiej Komisji.

Przechodzimy do art. 3. Czy są uwagi do art. 3? Proszę się przedstawić.

Prawnik w HFPC Barbara Grabowska:

Barbara Grabowska, Helsińska Fundacja Praw Człowieka. Mam wątpliwość niedotyczącą tego konkretnego przepisu ustawy o środkach przymusu, ale tego co ustawa o środkach przymusu bezpośredniego zmieniła, czyli wprowadziła w ustawie o Policji regulację dotyczącą tego, jakie środki przymusu można stosować w policyjnej izbie dziecka. I ten katalog środków obejmuje między innymi tak zwane paralizatory, a ponieważ ten projekt w pierwotnej wersji odnosił się również do środków przymusu bezpośredniego wobec nieletnich, to chciałabym podnieść wątpliwość, czy zdaniem szanownej Komisji stosowanie wobec nieletniego umieszczonego w policyjnej izbie dziecka paralizatorów to jest dobry pomysł?

Przewodnicząca poseł Stanisława Prządka (SLD):

Dziękuję. Proszę bardzo, panie ministrze.

Sekretarz stanu w MS Stanisław Chmielewski:

Pierwotnie w przedłożeniu rządowym, jeżeli chodzi o tę nowelizację, były uregulowania dotyczące stosowania środków przymusu bezpośredniego, ale w związku z tym, że w międzyczasie weszła ustawa, która w sposób kompleksowy reguluje stosowanie tych środków, tutaj te uregulowania zostały wyłączone i dyskusja dzisiaj oczywiście może mieć miejsce, ale mamy do czynienia z nową ustawą, która została przyjęta w normalnym trybie już przez Sejm i Senat. Oczywiście dziś możemy prowadzić dyskusję, ale nie możemy niczego zmienić i niczego wprowadzić, a postulować oczywiście trzeba, jeżeli ktoś ma inne przekonanie. Dziś mamy ustawę, która na nowo uregulowała te kwestie.

Przewodnicząca poseł Stanisława Prządka (SLD):

Dziękuję bardzo, panie ministrze. Najpierw udzielę głosu panu posłowi Biedroniowi, bo zgłosił się wcześniej, a za chwilę udzielę głosu pani, pani profesor.

Poseł Robert Biedroń (RP):

Dziękuję, pani przewodnicząca. Ja mam podobne wątpliwości i chciałbym zapytać, czy pan minister jest w stanie zagwarantować, że tego typu środki przymusu, jak używanie paralizatorów, nie będą stosowane wobec nieletnich, bo tutaj tego ograniczenia nie ma i, jak rozumiem, w innej ustawie też nie ma ograniczenia stosowania tych środków wobec nieletnich.

Sekretarz stanu w MS Stanisław Chmielewski:

Jeżeli mogę, to chciałbym powiedzieć, że w moim przekonaniu stosowanie środków przymusu bezpośredniego każdorazowo następuje adekwatnie do sytuacji i jeżeli nie ma takiej potrzeby, to dziś naprawdę zarówno w zakładach poprawczych, jak i w zakładach karnych nie są one stosowane. Zawsze będę mówił, żeby nie były stosowane te najbardziej drastyczne środki przymusu bezpośredniego. Podstawowym środkiem przymusu bezpośredniego jest siła fizyczna, ewentualnie wychowawca, który powinien zapanować na nieletnim, jeżeli jest w ogóle taka potrzeba, bo są całkiem inne metody perswazji i oddziaływania bezpośredniego, a nie siłowego, które stosują nasi wychowawcy i nasi pedagodzy w zakładach poprawczych , i to z dobrym skutkiem nawet w drastycznych sytuacjach jeśli chodzi o zachowania nieletnich. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Stanisława Prządka (SLD):

Pani przewodnicząca Krystyna Łybacka. Bardzo proszę, pani poseł.

Poseł Krystyna Łybacka (SLD):

Bardzo dziękuję, pani przewodnicząca. Ja niestety nie mogę podzielić opinii pana ministra, dlatego że tworząc nowe prawo, nie możemy kierować się dobrymi intencjami, które będą towarzyszyć osobom stosującym się do tej ustawy. Przypomnę, że w ustawie o środkach przymusu bezpośredniego i użyciu broni palnej Policja otrzymała określony arsenał, o którym mówiła pani reprezentującą Helsińską Fundację Praw Człowieka. Jeżeli, panie ministrze, zabrano paralizatory funkcjonariuszom Służby Więziennej, to pozostawienie ich w przypadku policyjnych izb dziecka na pewno nie jest właściwe i jest wyraźną dysproporcją w zakresie stosowanych środków. Nieprawdą jest również to, co pan minister powiedział, że na tym etapie my nie możemy tego wyłączyć, bo my możemy odnieść się do tej ustawy, ale z wyłączeniem paralizatorów. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Stanisława Prządka (SLD):

Dziękuję bardzo. Czy pan minister chciałby się odnieść do głosów, których pan wysłuchał?

Sekretarz stanu w MS Stanisław Chmielewski:

Ja mogę powiedzieć tytułem uzupełnienia jeszcze tylko tyle, że policyjne izby dziecka, tak jak i Policja, pozostają pod bezpośrednim nadzorem Ministra Spraw Wewnętrznych i również ustawa o stosowaniu środków przymusu bezpośredniego była przygotowywana przez Ministra Spraw Wewnętrznych, oczywiście po przeprowadzeniu szerokich konsultacji społecznych i dyskusji nad tą ustawą, która według mojej wiedzy trwała długo i była bardzo merytoryczna. Czy policja stosuje te najbardziej drastyczne formy oddziaływania, to nie mnie oceniać i myślę, że tak nie jest. Natomiast jeżeli oczywiście chodzi o możliwość tworzenia prawa to Wysoka Izba, Sejm i Senat pozostają tutaj w pełni władz w tym zakresie i jeżeli uznacie państwo taki przepis za konieczny, to oczywiście na tym etapie może być on dyskutowany.

Przewodnicząca poseł Stanisława Prządka (SLD):

Ja myślę, że ten przepis wzbudza słuszne kontrowersje, dlatego że on wprowadza obligatoryjność. Jeżeli wychowawca tylko uzna za stosowne, to ma możliwość stosowania tego środka przymusu wobec nieletniego i stąd nasze obawy, które ja także podzielam, czemu właśnie daję wyraz tym stwierdzeniem. Proszę bardzo, pan przewodniczący poseł Robert Biedroń.

Poseł Robert Biedroń (RP):

Dziękuję, pani przewodnicząca. Panie ministrze, jak rozumiem, jest to projekt rządowy. Państwo proponowaliście wcześniej poprawki i jeżeli jest dobra wola ze strony minister-

stwa, to może pan minister zaproponuje poprawkę, która mogłaby zabezpieczyć tego typu działanie.

Przewodnicząca poseł Stanisława Prządka (SLD):

Proszę, panie ministrze.

Sekretarz stanu w MS Stanisław Chmielewski:

Z tego co widziałem, to na sali są przedstawiciele Policji i myślę, że po tym głosie pani przewodniczącej Krystyny Łybackiej z całą pewnością mogą zabrać głos i wyrazić opinię, czy stosują takie środki przymusu, czy nie. Natomiast chciałbym podkreślić jeszcze jedną rzecz, że ten projekt ma na celu wdrożenie rozwiązania, które ma również na celu wykonanie wyroku Europejskiego Trybunału Praw Człowieka. Każde przedłużanie może być dla nas niebezpieczne. Z tego powodu chciałbym apelować, żebyśmy tę dyskusję przesunęli do ewentualnej nowelizacji szerokiej albo żebyśmy rozpoczęli ją tak, jak ona się może toczyć, czyli ewentualnie projektem poselskim, który będzie wtedy opiniowany w pełnym zakresie przez wszystkich ministrów konstytucyjnych, czyli przez rząd Rzeczypospolitej Polskiej.

Przewodnicząca poseł Stanisława Prządka (SLD):

Poproszę o wypowiedź Biuro Legislacyjne. Bardzo proszę, panie mecenasie.

Legislator Sławomir Osuch:

Gwoli informacji, zmiana zaproponowana przez podkomisję poprzez dodanie jeszcze nowelizacji ustawy o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej miała charakter typowo legislacyjny. Związana była z tym, że w art. 40 ust. 2 są odesłania do przepisów, które w tym projekcie ustawy uchylamy. Chodziło o skorygowanie właściwych odesłań. Natomiast jeżeli chodzi o samą ustawę o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, to na etapie prac sejmowych ona rzeczywiście budziła dużo kontrowersji i z tego powodu zamieszczony tam został przepis w art. 84, zresztą chyba za sprawą i z inicjatywy pani poseł Łybackiej, polegający na tym, że minister do spraw wewnętrznych po roku od dnia wejścia w życie ustawy o środkach przymusu bezpośredniego ma przedstawić sprawozdanie o skuteczności i zasadności użytych środków. To nie był akurat jedyny element, który budził wątpliwości posłów w pracach legislacyjnych, stąd też w naszej ocenie na tym etapie prac nad tym projektem ustawy wątpliwe jest wprowadzenie jeszcze dodatkowych zmian merytorycznych, jeżeli chodzi o sam katalog środków przymusu bezpośredniego. Dziękujemy.

Przewodnicząca poseł Stanisława Prządka (SLD):

Dziękuję bardzo. Rozumiem, że mamy możliwość i za chwilę będziemy głosować zmianę. Ponieważ są różne zdania odnośnie do art. 3 i za chwilę będziemy głosować, to chciałam powiedzieć, że oczywiście mamy jeszcze możliwość wprowadzenia poprawki także w drugim czytaniu, jeżeli dojdziemy do takiego wniosku. Proszę uprzejmie.

Poseł Wiesław Suchowiejko (PO):

Wiesław Suchowiejko.

Przewodnicząca poseł Stanisława Prządka (SLD):

Pan poseł Suchowiejko.

Poseł Wiesław Suchowiejko (PO):

Tak, Suchowiejko. Rozumiem, że w tej chwili zastanawiamy się nad tym, czy może dojść do bezzasadnego lub nieuzasadnionego użycia środków przymusu wobec nieletnich. Nie wiem, czy państwo podzielają moje obawy, ale jeśli tak, to proponowałbym dodanie jednego słowa, które mogłoby sprawić, że sąd rodzinny mógłby mieć wgląd w to, w jaki sposób te środki przymusu bezpośredniego są stosowane. Otóż kierownik izby bezzwłocznie powiadamiałby sąd rodzinny sprawujący nadzór i tak dalej. Myślę, że to miałoby o tyle sens, że nie doszłoby do sytuacji, w której nie mając określonego terminu, w jakim kierownik izby powiadamia sąd (powiadamiałby, ale czy tego samego dnia, czy za tydzień to już nie jest zapisane), więc jeżeli bezzwłocznie, to sąd mógłby monitorować te fakty. Taką poprawkę bym zgłosił.

Przewodnicząca poseł Stanisława Prządka (SLD):

Bardzo proszę, pani przewodnicząca.

Poseł Urszula Augustyn (PO):

Dziękuję bardzo. Rozumiem, że pan poseł nie złożył tej poprawki na piśmie, natomiast ja jestem absolutnie wrogiem zmieniania czegoś na kolanie. Mamy jeszcze, proszę państwa, dziś dyskusję, ale w drugim czytaniu przemyślana i przedyskutowana poprawka może się pojawić i myślę, że dobrze, że ten sygnał się pojawił i dziś o nim rozmawiamy, ale warto z prawnikami usiąść, porozmawiać i jeszcze raz przeanalizować ten przepis, czy on na pewno jest wystarczający i ewentualnie wprowadzić poprawkę w drugim czytaniu.

Przewodnicząca poseł Stanisława Prządka (SLD):

Dziękuję bardzo.

Poseł Wiesław Suchowiejko (PO):

Ja się zgadzam.

Przewodnicząca poseł Stanisława Prządka (SLD):

Bardzo proszę, panie mecenasie.

Legislator Sławomir Osuch:

Naszym obowiązkiem jest poinformować szanownych państwa posłów, że dopuszczalność poprawek w drugim czytaniu jest już znacznie ograniczona i nie może za bardzo wykraczać już poza materię sprawozdania, jak i projektu pierwotnego, który został złożony i był przedmiotem prac po pierwszym czytaniu. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Stanisława Prządka (SLD):

Bardzo dziękuję. Wyczerpaliśmy głosy. Przystępujemy do…

Poseł Krystyna Łybacka (SLD):

Czy można jeszcze zabrać głos?

Przewodnicząca poseł Stanisława Prządka (SLD):

Tak, jeszcze można. Bardzo proszę, pani poseł Łybacka.

Poseł Krystyna Łybacka (SLD):

Bardzo przepraszam, ale jest w tej chwili przede mną przyjęta ustawa o środkach przymusu bezpośredniego i użyciu broni palnej. Ta ustawa w art. 59 dodała art. 16a, który mówi, że wobec nieletniego doprowadzonego do policyjnej izby dziecka w przypadkach, o których mowa w art. 11 pkt 2 itd., policjanci mogą użyć środka przymusu bezpośredniego i tutaj jest wymieniony ten środek, to jest pkt 12 lit. a) i to jest właśnie paralizator, czyli tak naprawdę należałoby dodać w art. 3 ust. 2, który odnosiłby się do ustawy, do art. 59 i wyłączałby w art. 16a, punkt 12 lit. a). Wtedy nie mielibyśmy paralizatorów.

Przewodnicząca poseł Stanisława Prządka (SLD):

Czy pan, panie ministrze, widzi szansę i możliwość zmiany swojego stanowiska?

Sekretarz stanu w MS Stanisław Chmielewski:

Chciałbym teraz tylko przypomnieć, że wiodącym ministrem w zakresie środków przymusu bezpośredniego jest Minister Spraw Wewnętrznych, tym bardziej że dotyczy to policyjnych izb dziecka. To nie jest materia, za którą odpowiada bezpośrednio w sensie nadzorczym Minister Sprawiedliwości. Ja próbowałem dowiedzieć się w rozmowie z moimi współpracownikami, jaki mamy stan w zakładach poprawczych i powiem tylko tyle, że my w tych zakładach nie mamy paralizatorów i nie będziemy mieli, ponieważ nie powinno ich tam być, ale oczywiście co do policyjnej izby dziecka to myślę, że jest to rozwiązanie, o którym mówiła pani poseł Urszula Augustyn, żeby przemyśleć tę kwestię i zgłosić na etapie drugiego czytania. Materia jest oczywiście szersza niż ten przepis, który mamy w art. 3, bo wracamy do meritum ustawy, która jest uchwalona, natomiast tutaj mamy faktycznie przepis art. 3 o charakterze legislacyjnym, a nie merytorycznym. Uchylenie stosowania paralizatorów w policyjnych izbach dziecka z całą pewnością jest decyzją merytoryczną.

Przewodnicząca poseł Stanisława Prządka (SLD):

Ja rozumiem, że Ministerstwo Sprawiedliwości i pan, panie ministrze, będzie w kontakcie z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych, żeby do drugiego czytania można było wypracować stanowisko w tej sprawie. Wobec zróżnicowanego podejścia do tej poprawki przystępujemy do… Jeszcze jest głos?

Prawnik w HFPC Barbara Grabowska:

Dosłownie pół słowa.

Przewodnicząca poseł Stanisława Prządka (SLD):

Proszę, ale tylko kilka zdań.

Prawnik w HFPC Barbara Grabowska:

Chciałam tylko powiedzieć, że jeśli mówimy o art. 16a ustawy o policji, to chodzi o pkt 13, bo to są paralizatory, a pkt 12a to są środki chemiczne. To tylko tyle. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Stanisława Prządka (SLD):

Dziękuję bardzo. Przystępujemy do głosowania. Kto z pań i panów posłów jest za pozytywnym zaopiniowaniem art. 3 projektu? (24) Kto jest przeciw? (5) Kto się wstrzymał? (5) Dziękuję bardzo. Stwierdzam, że komisje pozytywnie zaopiniowały art. 3.

Przechodzimy do art. 4. Czy są uwagi do art. 4? Nie słyszę. Komisje zaopiniowały pozytywnie art. 4.

Czy są uwagi państwa posłów do art. 5? Nie słyszę. Komisje pozytywnie zaopiniowały art. 5.

Czy są uwagi państwa posłów do art. 6? Nie słyszę. Komisje pozytywnie zaopiniowały art. 6.

Przystępujemy do głosowania nad całością projektu sprawozdania podkomisji nadzwyczajnej. Kto z pań i panów posłów jest za pozytywnym zaopiniowaniem projektu? (31) Kto jest przeciw? (1) Kto się wstrzymał? (2) Stwierdzam, że komisje pozytywnie zaopiniowały projekt sprawozdania podkomisji nadzwyczajnej.

Proponuję, aby teraz dokonać wyboru posła sprawozdawcy. Bardzo proszę, panie przewodniczący, udzielam panu głosu.

Poseł Robert Kropiwnicki (PO):

Proponuję na posła sprawozdawcę przewodniczącą podkomisji, poseł Zofię Czernow i równocześnie chciałem podziękować i pogratulować podkomisji sprawnej pracy nad tym ważnym projektem, a przewodniczącej podziękować też za sprawne prowadzenie tej podkomisji i równocześnie w nagrodę proszę o zgodę na bycie sprawozdawcą.

Przewodnicząca poseł Stanisława Prządka (SLD):

Dziękuję bardzo. Czy pani poseł wyraża zgodę?

Poseł Zofia Czernow (PO):

Tak.

Przewodnicząca poseł Stanisława Prządka (SLD):

Czy są inne propozycje? Nie słyszę. To w takim razie pani poseł Zofia Czernow będzie przedstawicielem obydwu Komisji na posiedzeniu plenarnym Sejmu, gdzie będzie ten projekt prezentowała. Termin dla MSZ ustalam na 7 dni.

Jeśli nie ma uwag, to zamykam posiedzenie Komisji i dziękuję wszystkim państwu za obecność i za pracę. Dziękuję.